

Sygn. akt III U 36/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 października 2018 r.

Sąd Okręgowy w Łomży III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący : SSO Janusz Wyszyński

Protokolant : st. sekr. sąd. Małgorzata Olszewska

po rozpoznaniu 5 października 2018 r. w Ł. na rozprawie

sprawy A. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy

na skutek odwołania A. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z (...)2017 r. Nr (...) - (...) - 1/10/I

- 1. zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje A. G. prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy na okres od 01 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2020 r.;***
- 2. nie stwierdza odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji o przyznaniu prawa do świadczenia;***
- 3. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. na rzecz odwołującej się A. G. 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.***

Sygn. akt III U 36/18

UZASADNIENIE

Decyzją z 28 grudnia 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. znak: (...) - (...) - 1/10/I, na podstawie przepisów ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, odmówił A. G. prawa do przyznania renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że Komisja Lekarska ZUS orzeczeniem z 20.12.2017 r. nie stwierdziła całkowitej niezdolności do pracy, w związku z tym, brak jest podstaw do przyznania i wypłaty renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. Jednocześnie wskazał też, że nadal będzie wypłacana renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

Od powyższej decyzji pełnomocnik A. G. złożył odwołanie, wnosząc o: zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie A. G. prawa od renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, stwierdzenie odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji o przyznaniu prawa do świadczenia oraz zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołującej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu odwołania, po przedstawieniu okoliczności faktycznych i prawnych, pełnomocnik odwołującej się podniósł, że w niniejszej sprawie nie ulega wątpliwości, iż zarówno lekarz orzecznik ZUS jak i komisja

lekarska ZUS błędnie uznali odwołującą się za osobę trwale częściowo niezdolną do pracy zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami (k. 3-6 akt).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. złożył odpowiedź na powyższe odwołanie, wnosząc o jego oddalenie. W uzasadnieniu powtórzył argumentację faktyczną i prawną zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji (k. 8 akt).

Sąd Okręgowy ustalił i zważył co następuje:

Wniesione odwołanie okazało się być zasadnym, zatem zasługiwało na uwzględnienie.

A. G. urodziła się (...) Ma wykształcenie średnie - technik fizjoterapii. Pracowała jako fizjoterapeutka. 14.06.2008 r. A. G. uległa wypadkowi komunikacyjnemu z urazem wielonarządowym, uszkodzeniem splotu barkowego lewego z wieloodłamowym złamaniem trzonu kości ramiennej lewej oraz uszkodzeniem stopy lewej. Była leczona operacyjnie i usprawniana w warunkach szpitalnych i ambulatoryjnych.

W okresie od 13.12.2008 r. do 10.06.2009 r. i od 11.06.2009 r. do 07.12.2009 r. pobierała świadczenie rehabilitacyjne.

15.03.2010 r. A. G. złożyła wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy, w wyniku którego decyzją z 19.03.2010 r. znak: (...) -1/10/I Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał jej rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy od 01.03.2010 r. do 31.12.2011 r. Kolejnymi decyzjami organ rentowy przyznawał A. G. prawo do renty na dalszy okres od 01.01.2012 r. do 31.12.2012 r. i od 01.01.2013 r. do 31.12.2013 r.

09.12.2013 r. Lekarz Orzecznik ZUS uznał A. G. za częściowo niezdolną do pracy, nie uznał jej całkowicie niezdolną do pracy. W związku z tym Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzją z (...)r. znak: (...)przeliczył jej od 01.01.2014 r. rentę z tytułu częściowej niezdolności, która przysługiwała jej do 31.12.2016 r. Zaś decyzją z 06.02.2014 r. przyznał A. G. od 01.3.2014 r. rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy do 31.12.2016 r.

A. G. od decyzji z 23.12.2013 r. wniosła odwołanie, które zostało rozpatrzone przez Sąd Okręgowy w Łomży, który wyrokiem z 13.05.2014 r. wydanym w sprawie III U 80/14 zmienił ją i przyznał A. G. prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy na okres od 01.01.2014 r. do 31.12.2015 r. W wyniku tego kolejną wydaną decyzją (...)07.2014 r. organ rentowy ponownie ustalił A. G. rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, zgodnie z wydanym orzeczeniem.

Po złożeniu kolejnego wniosku przez A. G., Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzją z (...)r. znak: (...) przeliczył jej ponownie od 01.01.2016 r. rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy, do 31.12.2018 r. Również od tej decyzji A. G. złożyła odwołanie, które zostało rozpatrzone przez Sąd Okręgowy w Łomży, który wyrokiem z 07.06.2016 r. wydanym w sprawie III U 89/16 zmienił ją i przyznał A. G. prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy na okres od 01.01.2016 r. do 31.12.2017 r. W wyniku tego kolejną wydaną decyzją (...)07.2016 r. organ rentowy ponownie ustalił A. G. rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy na okres wskazany w wyroku.

31.10.2017 r. A. G. złożyła kolejny wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Orzeczeniem Lekarza Orzecznika ZUS z 21.11.2017 r. została uznana za trwale częściowo niezdolną do pracy. A. G. od powyższego orzeczenia wniosła sprzeciw, w wyniku którego sprawa została przekazana do rozpatrzenia przez Komisję Lekarską ZUS. Komisja Lekarska orzeczeniem z 20.12.2017 r. uznała A. G. za trwale częściowo niezdolną do pracy. W związku z tym decyzją z 28.12.2017 r. znak: (...) - (...) -1/10/I (obecnie zaskarżoną) organ rentowy odmówił A. G. prawa do przyznania renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy.

Ponadto decyzją z 05.12.2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przeliczył A. G. od 01.01.2018 r. rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy i wskazał, że przysługuje ona na stałe.

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie akt Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Przesłanki uzyskania renty z tytułu niezdolności do pracy określa ustawa z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1270, t.j.), zwana dalej „ustawą o e.r.f.u.s.”. Zgodnie z

treścią art. 57 ust. 1 tej ustawy renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

- 1) jest niezdolny do pracy;
- 2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;
- 3) niezdolność do pracy powstała w okresach, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2, pkt 3 lit. b, pkt 4, 6, 7 i 9, ust. 2 pkt 1, 3-8 i 9 lit. a, pkt 10 lit. a, pkt 11-12, 13 lit. a, pkt 14 lit. a i pkt 15-17 oraz art. 7 pkt 1-3, 5 lit. a, pkt 6 i 12, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów;
- 4) nie ma ustalonego prawa do emerytury z Funduszu lub nie spełnia warunków do jej uzyskania.

Przy czym przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy (art. 57 ust. 2 w/w ustawy).

Osobie, która spełnia powyższe warunki według przepisu art. 59 ust. 1 ustawy o e.r.f.u.s. przysługuje renta stała, jeżeli niezdolność do pracy jest trwała lub renta okresowa, jeżeli niezdolność do pracy jest okresowa.

W myśl art. 58 ust. 1 pkt 5 ustawy o e.r.f.u.s. warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego, o którym mowa w art. 57 ust. 1 pkt 2 u.e.r.f.u.s., uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie co najmniej 5 lat - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat. Zaś stosownie do treści ust. 2 tego artykułu okres, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, powinien przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy; do tego dziesięcioletniego okresu nie wlicza się okresów pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej lub renty rodzinnej. Ustępu tego nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy, o którym mowa w art. 6, wynoszący co najmniej 25 lat dla kobiety i 30 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy (ust. 4 art. 58 ustawy o e.r.f.u.s.).

Art. 12 ust. 1-3 ustawy o e.r.f.u.s. definiuje osobę niezdolną do pracy. Niezdolną do pracy w rozumieniu ustawy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu (ust. 1). Przy czym całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy (ust. 2), natomiast częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji (ust. 3).

Prawo do renty, które ustało z powodu ustąpienia niezdolności do pracy, podlega przywróceniu, jeżeli w ciągu 18 miesięcy od ustania prawa do renty ubezpieczony ponownie stał się niezdolny do pracy (art. 61 ustawy o e.r.f.u.s.).

Warunkiem prawidłowego rozstrzygnięcia o słuszności wniesionego odwołania było ustalenie, czy rodzaj i nasilenie schorzeń odwołującej się powodują, że jest ona osobą całkowicie czy tylko częściową niezdolną do pracy.

Na powyższą okoliczność Sąd postanowił dopuścić dowód z opinii biegłych sądowych z zakresu ortopedii, neurologii, rehabilitacji medycznej oraz medycyny pracy (k. 10 akt).

Biegli po przeprowadzeniu oględzin lekarskich oraz badania przedmiotowego i zapoznaniu się z dokumentacją lekarską rozpoznali u odwołującej się: stan po urazie wielonarządowym z utratą przytomności w wyniku wypadku komunikacyjnego 14.06.2008 r.; stan po złamaniu wieloodłamowym kości ramiennej lewej leczonym operacyjnie; uszkodzenie części dolnej splotu barkowego lewego; niedowład wiotki kończyny górnej lewej; zaniki mięśniowe kończyny górnej lewej; stan po złamaniu obojczyka prawego; stan po złamaniu dwukostkowym goleni lewej i kości skokowej lewej; stan po złamaniu kompresyjnym trzonu kręgu Th 12; arytmie serca.

Powyższe stwierdzone schorzenia, zdaniem biegłych, czynią odwołującą się nadal całkowicie niezdolną do pracy zarobkowej od 01.01.2018 r. do 31.12.2020 r.

W uzasadnieniu opinii biegli wyjaśnili, że odwołująca się jest po przebyłym urazie wielonarządowym z utratą przytomności w wyniku wypadku komunikacyjnego 14.06.2008 r. Obecnie odwołująca się zgłasza dolegliwości bólowe kończyny górnej lewej. W wyniku wypadku doszło do złamania kości ramiennej lewej leczonej operacyjnie, uszkodzenia części dolnej splotu barkowego lewego, złamania obojczyka prawego oraz złamania dwukostkowego goleni lewej i kości skokowej lewej. Dalej biegli wyjaśnili, że w badaniu przedmiotowym stwierdzili zaniki mięśniowe przedramienia i ręki lewej, ograniczenie ruchów czynnych w stawie ramiennym lewym, śladowy czynny ruch zginania w stawie łokciowym lewym, brak czynnego ruchu w stawie nadgarstkowym lewym oraz czynnych ruchów palców ręki lewej, osłabienie powierzchownego wzdluż całej kończyny górnej lewej, brak czucia dotyku i bólu na przedramieniu i ręce lewej. Ręka lewa z całkowitą dysfunkcją. Występuje również deformacja stopy lewej z nieznacznym obrzękiem w zakresie stawu skokowego lewego i ograniczeniem ruchów czynnych i biernych zgięcia grzbietowego stopy lewej. Odwołująca się chodzi krokiem utykającym na kończynę dolną lewą i wymaga dalszego leczenia w Poradni (...) Leczniczej. Podnieśli, że występujące schorzenia oraz stan zdrowia odwołującej się powodują całkowitą niezdolność do pracy zarobkowej. W ich ocenie zawód fizjoterapeuty wymaga sprawności obu rąk, dłuższego stania, chodzenia, schylania się, podnoszenia oraz noszenia ciężarów, a w przypadku odwołującej się przeciwwskazana jest ciężka i średnio ciężka praca fizyczna, dźwiganie ciężarów, praca na wysokości, praca wymagająca dłuższego stania i chodzenia oraz praca w pozycjach wymuszonych (k. 19-24 akt).

W związku z wniesionymi przez organ rentowy zastrzeżeniami do wydanej opinii w piśmie procesowym z 23.04.2018 r. (k. 46-47 akt), Sąd postanowił przesłać akta biegłym w celu wydania uzupełniającej opinii i tym samym ustosunkowania się do podniesionych zarzutów.

Biegli sądowi z zakresu ortopedii, neurologii, rehabilitacji medycznej oraz medycyny pracy w swojej uzupełniającej opinii podtrzymali wcześniej wydaną opinię i ponownie orzekli, że stwierdzone u odwołującej się schorzenia czynią ją nadal całkowicie niezdolną do pracy zarobkowej od 01.01.2018 r. do 31.12.2020 r. Dodali również, że u odwołującej się występuje arytmia serca, osłuchowo czynność serca całkowicie nie miarowa. Wskazali, że odwołująca się leczy się w poradni kardiologicznej od 2012 r. z powodu arytmii komorowej serca i odczuwa kołatania serca codziennie. Ponadto, zdaniem biegłych, schorzenie kardiologiczne w postaci arytmii komorowej serca przyczynia się do ustalenia całkowitej niezdolności do pracy zarobkowej. Dlatego też biegli sądowi przyznali całkowitą niezdolność do pracy zarobkowej jako kontynuację renty (k. 69-71 akt).

Do uzupełniającej opinii biegłych sądowych ponownie zarzuty wniósł organ rentowy w piśmie procesowym z 06.06.2018 r. (k. 89 akt) oraz wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu kardiologii.

Sąd przychylając się do powyższego wniosku postanowił dopuścić dowód z opinii biegłego z zakresu kardiologii na te same okoliczności, na które dopuszczał dowód z opinii biegłych z zakresu ortopedii, neurologii, rehabilitacji medycznej oraz medycyny pracy (protokół rozprawy z 11.06.2018 r. - postanowienie k. 91 akt).

Biegły sądowy z zakresu kardiologii po przeprowadzeniu badania podmiotowego, przedmiotowego i analizie dokumentacji rozpoznał u odwołującej się łagodne komorowe zaburzenia rytmu serca. W uzasadnieniu opinii biegły wyjaśnił, że po wnikliwym przestudiowaniu akt sprawy, badań dodatkowych, dokonanym badaniu podmiotowym i przedmiotowym, wnioskuje, że stwierdzone u odwołującej się schorzenia kardiologiczne nie upośledzają sprawności organizmu w stopniu powodującym niezdolność do pracy. Podniósł, że podstawową dolegliwością zgłaszaną ze strony układu krążenia są kołatania serca, a zapisy EKG metodą H. wskazują, że są to pobudzenia komorowe pojedyncze bez form złożonych. Ich ilość w 2011 r. wynosiła kilka tysięcy na dobę, a 07.02.2018 r. było ich znacznie mniej, bo tylko (...) na dobę. Zdaniem biegłego taka ilość przy małych objawach towarzyszących, nie wymaga dodatkowego leczenia poza kontynuacją C.. Dodał, że badanie echokardiograficzne wykazało prawidłowy obraz i funkcję serca z bardzo dobrą frakcją wyrzutową lewej komory. W badaniu tym nie stwierdzono organicznej choroby serca. Dlatego pozwala to na zakwalifikowanie arytmii do tak zwanej łagodnej arytmii komorowej. Natomiast test wysiłkowy wykazał

dobrą tolerancję wysiłku odwołującej się. Na koniec podniósł, że taki przebieg zaburzeń rytmu serca przy małych objawach podmiotowych i nie uszkodzonym sercu nie powoduje niezdolności do pracy (k. 100-101 akt).

Do tak sporządzonej opinii biegłego z zakresu kardiologii żadna ze stron nie wniosła zastrzeżeń. Pełnomocnik organu rentowego wskazał, że w/w opinia winna stanowić podstawę orzeczenia. W jego ocenie opinia biegłych orzekających całkowitą niezdolność do pracy nie znajduje uzasadnienia (protokół rozprawy z 05.10.2018 r. k. 108 akt).

Sąd zgodził się ze stanowiskiem zaprezentowanym we wnioskach końcowych opinii zasadniczej i uzupełniającej biegłych sądowych z zakresu ortopedii, neurologii, rehabilitacji medycznej oraz medycyny pracy. Co do istnienia u odwołującej się całkowitej niezdolności do pracy nie pokrywa się ona wprawdzie ze stanowiskiem biegłego kardiologa, jednakże ta ostatnia okoliczność nie jest dyskwalifikująca. Należy zauważyć, że fakt istnienia całkowitej niezdolności do pracy u odwołującej się jest w sprawie bezspornym, a lekarz kardiolog oparł swoje wnioski jedynie na ocenie schorzeń kardiologicznych. Zdaniem Sądu biegli z zakresu ortopedii, neurologii, rehabilitacji medycznej oraz medycyny pracy sporządzili opinie po wnikliwych badaniach odwołującej się i analizie dokumentacji lekarskiej. Opinie zawierają fachową, spójną, logiczną i wyczerpującą argumentację. W sposób rzetelny, opisują schorzenia odwołującej się i ich wpływ na jej sprawność fizyczną. Oczywistym jest, że biegłymi sądowymi zostają osoby posiadające szczególną wiedzę, umiejętności i doświadczenie w zakresie, w jakim mają służyć pomocą Sądowi. Biegły przekazuje bowiem Sądowi znane sobie reguły i kryteria o charakterze specjalistycznym, płynące z doświadczenia i nauki, a mające zastosowanie do okoliczności toczącej się sprawy.

Sąd, co prawda nie jest w stanie sprawdzić, czy postawione przez biegłych diagnozy są prawidłowe, jednak może ocenić prawidłowość opinii biegłych poprzez zbadanie, czy wyprowadzone wnioski są właściwie uzasadnione i czy znajdują oparcie w przeprowadzonych badaniach podmiotowych i w zgromadzonej dokumentacji medycznej. Opinie wymienionych biegłych w tej sprawie pozytywnie przeszły powyższy test. Nadto biegli sądowi nie są uzależnieni od żadnej ze stron, a zatem obiektywnie i niezależnie oceniają stan zdrowia osób odwołujących się od decyzji organów rentowych.

Reasumując stwierdzić należy, że przeprowadzone przed Sądem postępowanie dowiodło wypełnienia przez A. G. wszystkich warunków określonych w art. 57 ust. 1 w zw. z art. 61 ustawy o e.r.f.u.s. by mogła ona skutecznie domagać się przyznania renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. Świadczenie mogło być jej przyznane od daty określonej we wnioskach opinii biegłych. Podobnie datę końcową świadczenia określają też tylko wnioski opinii.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy na zasadzie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał A. G. prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy na okres od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2020 r.

Jednocześnie na podstawie art. 118 ust. 1a u.e.r.f.u.s. należało uwolnić organ rentowy od odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do przyznania świadczenia, gdyż wyjaśniona ona została dopiero w postępowaniu przed Sądem.

W zakresie rozstrzygnięcia o kosztach, mając na uwadze wynik postępowania, w którym uwzględniono żądanie odwołującej się w całości, mając za podstawę art. 98 i 99 k.p.c. w zw. z § 9 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804 ze zm.), zasądzone od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. na rzecz A. G. kwotę 180 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.